

Broj/Број:01,02,04/2,03-05-122/09
Sarajevo/Сарајево, 18. 5. 2009.

KOLEGIJU OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

KOLEGIJU SEKRETERIJATA

ČLANOVIMA DELEGACIJE PSBiH U INTERPARLAMENTARNOJ UNIJI

SEKTORU ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I PROTOKOL

**PREDMET: Izvještaj sa parlamentarne konferencije o globalnoj ekonomskoj krizi,
održane u Ženevi 7. i 8. maja 2009. godine**

U organizaciji Interparlamentarne unije, u Ženevi je 7. i 8. maja 2009. godine održana parlamentarna konferencija o globalnoj ekonomskoj krizi. Parlamentarnu skupštinu BiH na ovoj konferenciji predstavljali su:

1. Drago Kalabić, predavajući Delegacije PSBiH u IPU;
2. Vinko Zorić, zamjenik predsjedavajućeg Delegacije;
3. Adem Huskić, član Delegacije;
4. Marina Mijačević, sekretar delegacije.

Konferenciju je otvorio dr. Theo-Ben Gurirab, predsjednik Interparlamentarne unije, a teme, odnosno panel rasprave uvrštene u dnevni red bile su:

- Kaskadni propusti: porijeklo krize
- Makroekonomske politike u stimuliranju globalne ekonomije
- Potraga za novim putem ka stabilnosti i rastu
- Ublažavanje negativnih utjecaja krize na razvoj
- Spolni aspekti ekonomske krize
- Reforma međunarodnog finansijskog sistema
- Načela reforme: put prema novom Bretton Woodsu.

U svome je obraćanju dr. Gurirab istaknuo potrebu za uređenjem finansijskog sektora te ulogu parlamenata u kreiranju novog sistema koji će biti prilagođen potrebama svih građana. Iz tog je razloga potrebno osigurati bliže međusobne odnose parlamenata i međunarodnih finansijskih institucija u nadmetanju za provođenje jačeg parlamentarnog nadzora. Uvjeren je da parlamentarci imaju najveću ulogu za uspjeh svake reforme, te je iz tog razloga najbolja podrška koju parlamenti mogu dati vladama upravo strogi nadzor.

Učesnici konferencije imali su priliku razmijeniti mišljenja u vezi s putevima kojima je moguće ići naprijed u trenutku kada se svjetska ekonomija nalazi usred globalne krize. Kriza je započela na tržištu nekretnina u SAD-u, širila se kroz neregulirani finansijski sistem te prvo dovela do krize

kreditnog tržišta a zatim i do krize zapošljavanja. Do danas se ona razvila u kompleksni i začarani krug, a prate je pad cijena nekretnina i porast nezaposlenosti. Od početka 2009. godine utjecaj recesije se rapidno pojačava u područjima u razvoju, uslijed drastičnog pada izvoza i presušivanja priljeva privatnog kapitala. U prvih par mjeseci 2009. godine nezaposlenost nezaustljivo raste. Istaknuta je činjenica da bi preko 200 milijuna radnika moglo zapasti u ekstremno siromaštvo, i to uglavnom u zemljama u razvoju u kojima nema zaštitnih mreža socijalne sigurnosti, što znači da bi broj onih koji rade ali su siromašni (sa zaradom manjom od 2 dolara po stanovniku) mogao narasti na 1.4 milijarde. Naglašeno je da 60% siromašnih u svijetu čine žene. Pretpostavka je da će kriza učvrstiti ustaljenu nejednakost, ali će još vjerojatnije ogorčiti žene, gurajući ih još dublje u siromaštvo. Apelirano je na parlamente da u svojim politikama i programima koje rade kao odgovor na krizu uzmu u obzir jednakost spolova i političko sudjelovanje žena.

Svi učesnici konferencije jednoglasno su se složili kako je potrebna nova nacionalna i globalna regulatorna arhitektura koja bi restaurirala finansijska tržišta. Osim toga, postoji potreba za uspostavom novog modela ekonomskog razvoja koji bi bio ekonomski efikasan, socijalno pravedan i ekološki održiv. On mora staviti tačku na politike koje su dovele do goleme nejednakosti u protekla dva desetljeća. Stoga su u kreiranju politika potrebne korjenite promjene.

Glavni problem o kojem je raspravljano odnosio se na pitanje izgradnje povjerenja zaustavljanjem sunovrata u svjetskom razvoju i obrtanjem trendova u zapošljavanju. Iz tog su razloga vlade pozvane da poduzmu sve potrebne mjere te iskoriste moć koju imaju nad bankama kako bi ponovno pokrenule kreditno tržište i dale dodatnu likvidnost. Središnje banke moraju nastaviti snižavati interesne kamate i poduzimati kvantitativno olakšavanje monetarne politike tako da se vladine investicije financiraju uz niže kamatne troškove. Potrebno je također, unutar granica, poboljšati mjere koje se odnose na rast i zapošljavanje.

Prioritet u svemu tome mora biti zadržavanje ljudi na radnim mjestima. Stoga je neophodno provesti programe koji bi smanjili rizik od nezaposlenosti i gubitka primanja. Poduzeća moraju biti socijalno odgovorna i svojim radnicima pružati mogućnost prekvalifikacije.

Predstavnici parlamenata zemalja učesnica konferencije pozvale su sve vlade da usvoje politike tržišta rada kojima će pozvati poduzeća da ne proglašavaju tehnološke viškove na prvi znak problema te u fokus stave grupe koje su najviše pogođene krizom, poput mladih ljudi, starijih i nekvalificiranih radnika ili radnika na određeno, žena i migranata. Istaknuto je potrebnim pružiti podršku prihodima, posebno kroz doprinose za nezaposlene, kao i investiranje u ljude, odnosno omogućavanje radnicima svih dobnih grupa da steknu nove radne vještine.

Izveštaj pripremila
Marina Mijačević

Izveštaj odobrio
Drago Kalabić

Sekretar delegacije PSBiH u IPU

Predsjedavajući delegacije PSBiH u IPU